

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
землепорядкування, д.е.н., проф.
Тарас ЄВСІЮКОВ
« » 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри міжнародних
відносин і суспільних наук
Протокол № 9 від 17 квітня 2024 р.
завідувач кафедри
Вікторія ХВІСТ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»,
д.геогр.н., проф.
Іван КОВАЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української державності

Спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій
Освітня програма «Геодезія та землеустрій»
Факультет (ННІ) землепорядкування

Розробник: доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук,
кандидат історичних наук, Людмила Радченко

Київ – 2024

Опис навчальної дисципліни

Історія української державності

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	193 – «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	_____	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні заняття	-	
Семінарські заняття	30 год.	
Самостійна робота	60 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення історії української державності у вищій школі є:

- розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців;
- виховання патріотичних і морально-етичних переконань майбутнього фахівця-землевпорядника, причетності до тисячолітньої історії українського народу;
- набуття майбутніми фахівцями-землевпорядниками навичок роботи з історичними джерелами та літературою, наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку;
- вироблення умінь і компетенцій застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтування в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Курс Історії української державності виходить з необхідності розв'язання таких **завдань**:

- використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні історії української державності;
- підвищення наукового і виховного рівня викладання історії української державності;
- забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів історизму та об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій, які супроводжували процес становлення української державності;
- гуманістичної спрямованості історичної освіти, орієнтованості її на пріоритет загальнолюдських цінностей;
- досягнення наступності у викладанні предмету «Історія української державності» на етапі вищої школи у порівнянні з загальноосвітньою школою.

Набуття компетентностей:

- загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07. Здатність працювати автономно.

ЗК10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК03. Здатність застосовувати нормативноправові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції													
Тема 1. Історичні витоки формування українського народу	1		4		-	-	6	5	1				6
Тема 2. Становлення української державності в епоху середньовіччя	2			5	-	-	4	5		1			6
Тема 3. Козацький період українського державотворення	3		3		-	-	6	10		1			6
Тема 4. Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	4			5	-	-	4	10	1				6
Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	5		3		-	-	6	10		1			6
Тема 6. Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку XX ст.	6			5	-	-	4	10		1			4
Разом за змістовим модулем 1		55	10	15		-	30	50	2	4			34
Змістовий модуль 2. На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)													
Тема 1. На шляху до відродження державності. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	7		4	2	-	-	4	5	1				5
Тема 2. Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	8		4	2	-	-	4	10		1			5
Тема 3. Україна в роки	9		2	2	-	-	4	10	1				5

Другої світової війни													
Тема 4. Україна в повоєнні часи, «відлига» та період «застою» 40-80-х рр. ХХ ст. Боротьба за незалежність	10		4	2	-	-	4	5		1			5
Тема 5. Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	11		4	2	-	-	4	10					5
Тема 6. Аграрний сектор економіки України: історія та сучасність	12			1	-	-	2	10		1			5
Тема 7. Україна в сучасному світі. російська агресія і відстоювання українським народом незалежності держави	13		2	2	-	-	4	10					5
Тема 8. Утвердження української держави та її розбудова на сучасному етапі	14			2	-	-	4	10		1			9
Разом за змістовим модулем 2	65	20	15	-	-	30	70	2	4				44
Усього годин	120	30	30		-	60	120	4	8				78

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення української державності в епоху середньовіччя	5
2	Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	5
3	Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	5
4	На шляху до відродження державності. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	2
5	Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	2
6	Україна в роки Другої світової війни (боротьба українців за незалежність в роки Другої світової війни)	2
7	Державність України в повоєнні часи, «відлиги» та період «застою» 40-80-х рр. ХХ ст.	2
8	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	2
9	Аграрний сектор економіки України: історія та сучасність	1

10	Україна в сучасному світі: боротьба з російським агресором за збереження української держави	2
11	Утвердження української держави та її розбудова на сучасному етапі	2
Всього		30

4. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні витоки формування українського народу	6
2	Становлення української державності в епоху середньовіччя	4
3	Козацький період українського державотворення	6
4	Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	4
5	Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	6
6	Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку XX ст.	4
7	На шляху до відродження державності. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	4
8	Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	4
9	Україна в роки Другої світової війни	4
10	Україна в повоєнні часи, «відлига» та період «застою» 40-80-х рр. XX ст. Боротьба за незалежність	4
11	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	4
12	Аграрний сектор економіки України: історія та сучасність	2
13	Україна в сучасному світі. російська агресія і відстоювання українським народом незалежності держави	4
14	Утвердження української держави та її розбудова на сучасному етапі	4
Всього		60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тестові завдання;
- реферати;
- самостійні творчі роботи.

6. Методи навчання

У навчальному процесі використовувалися різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, письмовий контроль у формі тестування та розгорнутих відповідей, організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, керівництво та контроль за виконанням творчих індивідуальних завдань, заохочення студентів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять.

7. Методи оцінювання

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Модульний контроль (МК) проводиться відповідно до графіка навчального процесу. Оцінка модульного контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного МК. Контрольні заходи модульного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю: письмові завдання, усні колоквиуми та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити

індивідуальні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході модульного йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як екзамен, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю. Оцінка за екзамен «автоматично» не виставляється.

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час іспиту різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, виявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення і поповнення у ході подальшого навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного

навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, справляється з виконання завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 29.12.2023 р. № 1400)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$

9. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Історія української державності» включає:

- конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
- навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи;
- електронний курс дисципліни на платформі Elearn (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3378>);
- матеріали для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (відеофільми та відеофрагменти).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Борисова О., Климов А Історія української державності Підручник у 2-х томах. Т.1. – К.: Кондор, 2018. – 344 с.

2. Бевз Т. Українська державність: ідеологія, політика, практика / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2022. – 247 с.
3. Греченко В. А., Гавриленко О. А., Столбуненко М. М. та ін. Історія державності України. – Х.: ТОВ «Одісей», 2018. – 608 с.
4. Дещинський Л. Є. та ін. Історія України та її державності. – Львів: «Львівська політехніка», 2019. – 474 с.
5. Історія української державності. – Умань: Сочінський, 2019. – 288 с.
6. Історія держави і права України / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев та ін. ; за ред. В. Д. Гончаренка. – Харків : Право, 2019. – 552 с.
7. Захарченко П.П. Історія держави і права України. - К.: Фенікс, 2018. – 496 с.
8. Зінкевич Р., Ратушна О., Нагірняк А. Історія державності та культури України. – Харків, 2023. – 201 с.
9. Радченко Л.С. Історія України з найдавніших часів до ХХ ст. Ч.І. – Боярка, 2015. – 240 с.
10. Климов А., Борисова О. Історія української державності. – К.: Кондор, 2018. – 344 с.
11. Ухач В.З. Історія держави і права України: Навчальний посібник (конспекти лекцій). – Тернопіль: Вектор, 2021. – 378 с.
12. Українська державність / упоряд. Ж. П. Копитко, Н. В. Козенюк; ред.: О. М. Трубайчук. – Київ, 2022. – 150 с.